STORTINGET

# Representantforslag 43 S

**(2026–2027)**

**fra stortingsrepresentantene Lars Lønberg Henriksen, Ingrid Liland, Une Bastholm, Marius Langballe Dalin og Frøya Skjold Sjursæther**

Dokument 8:43 S (2026–2027)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Lønberg Henriksen, Ingrid Liland, Une Bastholm, Marius Langballe Dalin og Frøya Skjold Sjursæther om å bruke offentlige anskaffelser til å fremme sosial bærekraft og arbeidsinkludering**

Til Stortinget

## Bakgrunn

Norge står overfor et arbeidskraftparadoks. Mange virksomheter og sektorer, ikke minst innen helse og omsorg, mangler arbeidskraft. Samtidig står mange mennesker utenfor arbeidslivet. De kan og vil jobbe dersom de får muligheten og tilretteleggingen de trenger. Mange har ikke full arbeidsevne, men langt mer enn null. De utgjør en betydelig arbeidskraftreserve for norsk arbeidsliv.

Offentlige anskaffelser er et av de kraftigste verktøyene for omstilling en har. Hvert år kjøper stat, fylker og kommuner varer og tjenester for mer enn 850 mrd. kroner. De siste ti årene har Norge blitt ledende på å bruke anskaffelser til å fremme klima- og miljømål. Man har i mindre grad brukt den samme innkjøpsmakten til å fremme arbeidsinkludering, kvalifisering, læring eller sosial bærekraft.

Regjeringen har satt som mål at 150 000 flere personer skal komme i arbeid innen 2030. Skal det målet nås, må innsatsen på tvers av sektorer trekke i samme retning. Offentlige anskaffelser har her et potensial til å få enda flere ut i arbeid. I dag utgjør én prosent av de offentlige innkjøpene nesten hele arbeidsmarkedsbudsjettet.

Flere kommuner og offentlige virksomheter viser allerede hva som er mulig. De bruker regelverket til å skape nye jobbmuligheter og til å møte utfordringene med bemanning gjennom oppgavedeling og nye samarbeidsformer. Samtidig vegrer mange innkjøpere seg for å bruke anskaffelser aktivt for å fremme arbeidsinkludering. Usikkerhet om regelverket, mangel på kompetanse eller frykt for å gjøre feil gjør at mulighetene ofte ikke blir tatt i bruk.

Anskaffelsesloven ble endret i 2026, og de fleste endringene trådte i kraft 1. juli 2026. Lovens formål er nå å fremme effektiv og bærekraftig bruk av samfunnets ressurser, og bærekraft omfatter etter loven økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Hva sosial bærekraft betyr i praksis, sier loven imidlertid lite om.

En viktig grunn til at Norge har lykkes med grønne anskaffelser, er nettopp målrettet og tilgjengelig veiledning. Skal offentlige anskaffelser også bidra til sosial bærekraft og arbeidsinkludering, trenger også offentlige innkjøpere bedre veiledning, flere eksempler på beste praksis og større trygghet til å bruke handlingsrommet i regelverket. Slik kan den sosiale dimensjonen i anskaffelseslovens formål fungere i praksis.

Forslagsstillerne mener at erfaringene fra grønne anskaffelser viser betydningen av målrettet og tilgjengelig veiledning, og at regjeringen bør gi Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) et tydelig nasjonalt oppdrag om å utvikle og formidle en veileder som gjør offentlige anskaffelser til et verktøy for arbeidsinkludering og sosial bærekraft, og samtidig utnytte arbeidskraftressursene i samfunnet bedre.

# Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen gi Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) i oppdrag å utvikle en nasjonal veileder for hvordan offentlige anskaffelser kan fremme sosial bærekraft og arbeidsinkludering, herunder hvordan arbeidsinkludering kan innarbeides i oppdragsgivers anskaffelsesstrategi etter anskaffelsesloven § 5a. Veiledningen skal foreligge innen utgangen av 2027, utvikles i samarbeid med relevante aktører innen arbeidsinkludering, inneholde eksempler på beste praksis og kommuniseres aktivt.
2. Stortinget ber regjeringen rapportere til Stortinget om hvordan offentlige anskaffelser brukes til å fremme sosial bærekraft og arbeidsinkludering, og hvilke resultater dette gir.

12. november 2026

**Lars Lønberg Henriksen** **Ingrid Liland** **Une Bastholm**

**Marius Langballe Dalin** **Frøya Skjold Sjursæther**

Svanemerketrykksak, 2041 0654 Trykk og layout: Stortingets administrasjon